UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Furtis animalium, & Abigeatu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-97739

Visual Library

1 IN legibus † Georgicis Iuſtiniani, *tit. 4. l. 1.* ſic ſcriptum legi-
mus, ἐὰν γεωργὸς κλέψῃ ἐν σκαφῇ λίσγον καὶ δικέλλαν, &c. id eſt, *Si
quis agricola fodiendi tempore ſarculum vel ligonem furto ſubtraxe-
rit, & poſtea conuictus fuerit, eius nomine pendito per ſingulos dies a
furto admiſſo*, κεράτιον ἕν ἤγουν, φόλλας δώδεκα, ſiliquã vnam, aut pho-
las duodecim, *Similiter & qui tempore putationis falcẽ putatoriam:
aut meßis, falcem meſſoriam: aut lignationis, ſecurim interuerterit,*
2 *& ſic de ſimilibus.* ¶ Alia † lex, *in præd. tit. 4. legum ruſtica. Iuſtin. l. 2.*
ἐάν τις κώδωνα ἐκ βοὸς ἢ προβάτου, ἢ ἐξ ἄλλου οἱουδήποτε ζώου κλέψῃ καὶ γνωρισθῇ, ὡς κλέπτης μαστιζωθήτω, εἰ δὲ καὶ τὸ ζῶον ἀφανὲς γένηται δότω αὐτὸ ὁ κλέ-
πτης τοῦ κώδωνος, id eſt, *Si quis tintinabulum bouis aut ouis, aut alte-
rius cuiuſuis animalis ſubtraxerit, fueritue conuictus, flagellator vt
fur. Si vero & animal deperditum fuerit, fur tintinabuli id quoque
præſtato.*
3 ¶ Et † talia, *eo. tit. l. 10. Furantes aratrum vel vomerem, vel iuga,
puniuntor pro numero dierum, ex quo furtum admiſſum eſt, per ſin-
gulos dies pendentes pholas duodecim. Alieni plauſtri vel auectores,
vel exuſtores, duplam eius æſtimationem penduntо.*
4 ¶ In legibus † Salicis, *tit. 27. de fur. diuerſ. §. 1.* leges hæ, *Qui
tintinum*, id eſt, tintinabulum, *de porcina aliena*, id eſt, de grege
porcorum, *furatus fuerit, 600. denariis, qui faciunt quindecim ſo-
lidos, culpabilis iudicator. Si tintinum de pecoribus, eod. tit. §. 4. cen-
tum viginti denarios, qui faciunt ſolidos tres. Si perdicam*, id eſt, nu-
mellas, *de caballo, eod. tit. §. 2. totidem: & ſi is perierit, reſtituat vl-
tra alium in eius locum.* Et in Codice legum Wiſigothorum ſi-
milis hæc lex, *in l. 11. tit. de furib. & furat. lib. 7. C. Wiſigo. tit. 2. Si
quis tintinabulum inuolauerit de iumento vel boue, ſolidũ reddat: de
vacca tremiſſes duos, de veruecibus vel quibuſcunque pecoribus, tre-
miſſes ſingulos cogatur exſoluere.* Et alibi, *l. 12. de inuaſionibus, lib. 8.
eiuſdem Cod. Wiſigo. tit. 1. Qui in itinere vel in opere ruſtico conſti-
tuto aliquid violenter inuolauerit vel abſtulerit, quadruplum reddat.*
Et addit, ſeruum qui hoc fecerit centum flagellis afficiendum, ſi
ſine ſcientia domini, & dominum vel componere debere pro
5 damno, vel ſeruum pro noxa dare. ¶ In † conſtitutionibus Fre-
derici prohibitum eſt, *§. agricultores, de ſtatut. & conſuet. in extra-
ua. feud. vnde auth. agricultores, quæ res pign. oblig. poſſ. lib. 8. C. tit.*
17. vt nullus inueniatur tam audax, vt perſonas, boues, & agro-
rum inſtrumenta, aut ſi quid aliud ſit, quod ad agrorum operam
ruſticam pertineat inuadere, aut capere, aut violenter auferre
præſumat, & ſi quis hæc auſus fuerit, in quadruplum ablata re-
ſtituat, & infamiæ notam ipſo iure incurrat, imperiali animad-
6 uerſione nihilominus puniendus. ¶ Inter † inſtrumenta fundi
ponuntur ab Vlpiano, *in l. inſtrumenta fundi 8. de fund. inſtr. libr.
33. P. tit. 7.* quæ fructus quærendi, cogendi, conſeruandiue cauſ-
ſa parata ſunt, eaque quæ ſint enumerat. Et inter inſtrumenta
quærendi pecora quoque ſtercorandi gratia parata. Idcirco &
ſtercus inſtrumentum quodammodo erit, & eius gratia etiam
legem de eo non rapiendo, vel de furato reſtituendo inſtitutam
fuiſſe a Solone ex Suida, *in ver.* βολίτου δίκη constat. Ex qua βολίτου
7 δίκη, actio de fimo: valde neceſſaria ruſticis. ¶ Nam † agricultu-
ræ ſtercorationes maxime commendari conſtat ex auctoribus
rei ruſticæ. Sic M. Cato, *de re ruſtica, c. 13.* iubet. *Sterquilinium ma-
gnum ſtude vt habeas. Stercus ſedulo conſerua cũ exportaueris, ſpar-
gito & comminuito, per autumnum euehito.* M. Varro *1. de re ru-
ſtic. ca. 13. Secundum villam duo habere oportet ſterquilinia, aut
vnum bifariam diuiſum: alterans enim in partem ferri oportet e vil-
la nouum fimum ex altera veterem tolli in agrum &c.* Iſque alibi,
Idem d. lib. 1. c. 38. ſtercorum vtilitatem proſequitur, aitque: *Qui
auiaria conducunt, ſi caueat dominus ſtercus, vt in fundo maneat,
minoris cõducere, quam ſi accedat.* plura Palladius, *lib. 1. de re ruſt. c.
33.* Columella, *lib. 2. de re ruſt. c. 6.* & in Geoponicis, *libr. 2. Con-
ſtan. vt ferunt. de agric. c. 9.* περὶ τοῦ κόπρου τοῦ Κυνιλίου: ſic orditur eius
vtilitatis auctor tractationem, τὴν ἀγαθὴν γῆν ἡ κόπρος καλλίονα
ποιεῖ, τῇ δὲ φαύλῃ πλέον βοηθήσει. &c. *Bonam terram ſtercus meliorem
facit, vitioſam autem amplius iuuabit.* Et inutilis quæſtio viſa non
eſt Vlpiano, *l. fundi 10. de act. emt. P.* num fundo vendito ſterqui-
linium accederet, & reſpõdit venire ſi eius cauſſa comparatum:
ſecus, ſi vendendi gratia, vt intelligamus vendi ſolitum. Placuit
& eum, cui vſus ouium relictus eſt ad ſtercorandum agrũ ſuum,
pecoribus vti poſſe, *§. ſed & ſi pecorum, de vſu & habit.*

De Furtis animalium, & Abigeatu.

Cap. 5.

De quo lib. 9. C. tit. 37. & lib. 47. P. tit. 14.

1 *Furtum animalium cum abigeatu, & ſine illo fit.*
*Quid abigeus, & abigeatus eod. Et quomodo puniatur in ſequẽ-
tibus, 3. 5. 7. 8. 9. & 10. 11. & 12.*
2 *Abigeatus quomodo creſcat pœna.*
4 *Inuentum non reſtituens, nec quærens dominum fur eſt.*
6 *Animalium cicurorum, non ferorum fit furtum, & quomodo.*
13 *Apes quomodo, & cui acquirantur.*
14 *Columbæ ex alieno columbario acceptæ, furti actionem pa-
riunt.*
Idem de piſcibus ex ſtagno alicuius captis dicitur.
15 *Columbaria quibus liceat exſtruere.*

FVrtum † animalium fit abigeatu, & ſine illo: abigei illi pro- 1
prie dicuntur, *Vlp. l. 1. §. 1. de abig. libr. 47. P. tit. 14.* qui pecora
ex paſcuis vel armentis ſubtrahũt, & quodammodo deprædan-
tur, & abigendi ſtudium quaſi artem exercent, equos de armen-
tis vel oues de gregibus abducentes. At is qui ouem errantem
vel equum in ſolitudine exſiſtentem abducit, non arte abigen-
di, ſed retinendi tamen, fur eſt non abigeus. Calliſtratus, *leg. 3. eo.*
numerum ouium 10. porcorum 5. aut 4. equum vnum aut bo-
uem, abigeatum facere ait: non minorem ouium, & porcorum
numerum, ſed furem. Idem reſpondit Claudianus, *l. aut facta,
16. §. quantitas, de pœn. in P.* niſi ſæpius vnum aut alterum pecus
ſurripuerit quis *d. l. 3. de abi. P.* Meli⁹ erit ſi abigeos dicamus eos,
quibus eſt cura alienis inſidiari animalibus, aut iumentis, & ea
tranſponere alibi: ſic enim tradit Iuſtinianus, *in §. mitiores, ver. ſi
igitur, de nupt. in auth. coll.* 4. ¶ Hoc crimen † publici iud cii non 2
eſt, quia furtum magis, vt ait Marcellus, *l. 2. de abig. P.* ideo & ſi-
ne inſcriptione, & cum ea intentari poteſt, *l. vni. C. eod.* Si ferro
tamen vtantur, qui abigunt, ſolent durius puniri, *l. 2. §. fin. eod. P.*
Augetur & pœna ſi ab ſtabulis abigant, eſtque maior, quam ſi a
ſylua vel paſcuis: & ſi ſæpius abegerunt, *l. 3 eod.* Et eo loci, quo
frequentius hoc crimen committitur, ad exemplum ſeuerius
coercetur, interdum gladio & in opus publicum damnatione,
& ſi honeſtiores perſonæ ſunt, vel ordinis amotione, vel relega-
tione *l. 1. cum ſuis §§. eod.* Et ſi gladio abigunt, feris aliquando
obiiciuntur, *d. l. 1. §. fin.* Receptatores vero abigeorum Adrianus
in decennium extra Italiam relegari iuſſit, *l. fin. §. fin. eod.* ¶ De
abigeis † duæ leges Græcæ Iuſtiniani, *in legib. Georg. Iuſtin. tit. 4.* 3
l. 6. & 7. vna, ἐάν τις κλέψῃ βοῦν ἢ ὄνον, καὶ ἐλεγχθῇ ἐν διπλῇ ποσότητι
παρεχέτω αὐτὸν μαστιγωθεὶς ἀλλὰ καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ πᾶσαν, id eſt,
*Si quis bouem aut aſinum furto abduxiſſe conuictus fuerit, flagris cæ-
ſus in duplũ repoſito æſtimatione, ſimulque operæ deperditæ damnum
præſtato.* Alia, ἐάν τις κλέψαι θέλων βοῦν ἐξ ἀγέλης, ἀπελαθεῖσα δὲ ἀγέλη θηριόβρωτος γένηται τυφλούσθω, id eſt, *Si quis dum bouem ex armento
abigere parat, hac occaſione armentum diſpalarit, vt a feris dilania-
retur, luminibus priuator.*
¶ Lege † Langobardorum *l. ſi hominem, de furt. lib. 1. l. Langob.* 4
qui animal, quod itinerantem ſe ſequitur, acceperit, & vincie-
rit, palamque habuerit, reus non eſt furti vel abigeatus, paratus
domino reddere, ſi requirat. Nec ſi animal quod ſequitur itine-
rantem, ſe a via auerterit, reus furti vel amiſſionis eſt: Si tamen
animal, quod ſequutum eſt eum, abſcondite tenuerit, vel vendi-
derit, debet componere pro *octogilt*. Exſtat hac de re lex diuina,
*Deuter. 22. Non videbis bouem fratris tui aut ouem errantem, &
præteribis ſed reduces fratri tuo etiam ſi nõ eſt propinquus frater tuus,
nec noſti eum, & erunt apud te, quandiu quærat ea frater tuus, & re-
cipiat.* Animal quippe quod errat, quandiu eſt ſpes illud inqui-
rendi, in poſſeſſione ciuili, non naturali domini eſt, *l. 3. §. Nerua
filius de acquir. poſſeſſ. lib. 41. P. tit 2.* Proinde ſi quis animo inter-
teruertendi dominium celauerit, vel habuerit, furtum commit-
tit: ſicut & qui rem iacentem lucri faciendi cauſſa ſuſtulit. ne-
que libellum propoſuit ſe inueniſſe, & redditurum ei qui deſi-
derauerit: quæ recte tractat Vlpianus, *leg. falſus creditor 44. §.
qui alienum quid, de furt. in P.* Iterum in Leuitico, cap. 6. *Qui
rem perditam inuenerit, & inficiatus inſuper peierauerit, reddet quæ
per fraudem retinere voluit integra, inſuper & quintam partem do-
mino, cui damnum intulerat.* Eo enim ipſo quod repoſcenti domi-
no, res ſuas non reddiderit habens ſurripere & intercipere vide-
tur: quare & furti & ad exhibendum tenetur, inquit Pompo-
nius *leg. 44. §. fin. de acquir. rer. domin. P. leg. ſecunda, §. & genera-
liter, de doli except. in P. leg. 1. §. & in ſumma, quar. rer. act. non dat.
l. g. 1. §. eſt autem depoſ. in P.* etſi animo furandi ante noſtra nõ ac-
ceperit.
¶ Pœna abactorum ex legibus Valentiniani & Valentis, *l. 1. 2.* 5
& 4. quib. equor. vſus conceſ. eſt vel denegat, lib. 9. Cod. Theod. t. 1. 30.

affecti ſunt, qui equum equamue habere, præter ſenatores, ho-
noratos, adminiſtratores prouinciarum, & decuriones. Lege
Gotthorum proſpectum recte etiam eſt aduerſus eos, qui ſe di-
cunt vagantia animalia reperiſſe, vt furti ſuſpicionem elidant, in
hunc modum, *l. 6. de paſc. lib. 8 d. Cod. Wiſig. tit. 5. Caballos vel
animantia errantia liceat occupare, ita vt qui inuenerit dinũtiet aut
epiſcopo, aut comiti, aut iudici, aut ſenioribus loci, aut etiam in con-
uẽtu publico vicinorum. Quod ſi non denuntiauerit, furis damnũ ha-
buerit. Similis & de aliis rebus ordo manebit.* Et poſtea, *l. 7. eo. tit.* da-
tur præmium ei, qui inuentum animal domino non interuer-
terit, & quantum expenderit. Et ſi euerterit, inquit, duplum
reſtituere domino cogitur. Iterumque, *l. 8. eod.* cauetur, ne ani-
mal inuentum liceat tondere, vel vendere, vel characteres in-
6 fligere. ¶ Animalium furtum fit eorum, quæ domeſticam & ci-
curem habent naturam, ſi lucrandi animo ea quis a dominis ab-
ſtulerit, concluſerit, vel apprehenderit: vt in gallinis, anſeribus,
& ceruis domeſticis. Eorum autem quorum fera eſt natura, ſi a
nobis euolauerint, ſi ſpes repetendi non ſit, furtum non eſt, *leg.
naturalem, 5. §. apum, & §. ſeq. de acqu. rer. dom. P. §. gallinarum, de
rer. diuiſ. apud. Iuſtin.*
7 ¶ In † pacto legis Salicæ Francorum porcellorum furta pro
modo loci, vnde ſubtracti ſunt, puniuntur: ſiquidem vt ibi ha-
betur, *in legib. Salic. tit. 8. §. 1. Qui ſubtraxit de prima aut media
Rhane, centum viginti denariorum, id eſt, ſolidis 3. condemnãdus eſt
vltra capitale. Qui §. 2. eod. de terra Rhane, 600. denariorum, id eſt,
quindecim ſolidorum. Qui §. 3. de Sutem habente clauem, 1800. de-
nar. id eſt, 45. ſolid. vltra capitale & delaturam. Qui §. 4. ex grege
cuſtodito a ſuario in campo porcellum tulerit, 600. denar. ſeu quinde-
cim ſolidorum. Si quis §. 5. ſcrouam, 260. denar. id eſt, 7. ſolid. Si ſcro-
uam, §. 7. cum porcellis, 700. den. id eſt, 17. ſol.* Deinceps & ætatem
porcorum conſiderant, *Vt ſi anniculum porcũ furatus quis ſit, ſol-
uat. §. 8. 120. den. ſemper vltra capitale & delaturam*, vt in ſequen-
tibus intelligendum. *Pro bimo, §. 9. 600. denar. id eſt, 15. ſolid. &c.*
8 De † aliis autem animalibus, *in d. ll. tit. 3. §. 1. 2. 3. 4. & ſeq. Qui
vitulum furatus erit, damnatur 120. denar. id eſt, 3. ſolid. præter ca-
pitale & delaturam: ſi aliud animal anniculum 600. denar. id eſt, 15.
ſolid. Si bimum, 1400. denar. id eſt, 35. ſolid. vltra cap. & delat. Si vi-
tulum cum vacca totidem: ſi eam ſolã, 120. denar. id eſt, 30. ſolid. &c.*
9 ¶ Et † de canibus nominatim, *eod. tit. 6. de furt. canum §. 1. 2. 3. Pro
cane ſeguſio* (qui ſequitur prædam) *furato, pœna 600. denar. id eſt, ſo-
lid. 15. Si autem Seguſium magiſtrum quis ſit furatus, 1800. denar. id
eſt, ſolid. 45. Si canem paſtoralem quis occiderit vel furetur, 120. de-
10 nar. id eſt, ſolid. 3.* ¶ † *Pro agno, eod. lib. titu. 4. de fur. ouium, §. 2. 3.
ſubtracto lactente pœna 7. denar. Pro veruece bimo, 123. denar. ſi tres
& amplius, 1400. denar. id eſt, 35. ſolid. Si quinquaginta, 2500. denar.
11 id eſt, 65. ſolid. cũ dimidio vltra capitale & delaturã ſemper.* ¶ † *Pro
tribus capris, eodem. libr. titul. 5. de furt. capra. §. 1. & 2. ſubtractis.
12 centum viginti denar, id eſt, ſol. 3.* ¶ † *Si plures, 600. denar. id eſt, ſolid.
15. Qui accipitrem, hac & ſeq. in eod. lib. tit. 7. de furt. auium, §. 1. 2.
3. 4. & ſeq. ab arbore furatus, debet 120. denar. ſi de pertica, 600. exce-
pto capitale & delatura. Si de nitro clauẽ, 1800. denar. id eſt, ſolid. 45.
Si ſparuarium, centum viginti denar. Si gallum vel anſerem, toti-
dem. Si gallinam ſolam pidam, totidem. Si gruem aut cygnum dome-
ſticum, ſi turturem de trapis, vel aliam auem de decipula vel rete, to-
tidem.* Quod enim etiam iure ciuili cepimus in venatione, &
manet ſub noſtra cuſtodia, noſtrum eſſe dicitur, *l. 3. §. 1. de acqui.
rer. dom.* Ideo & alibi in legibus Salicis, *tit. 36. de venatio. §. 1. Si
quis aliqua de venatione, de auibus, vel piſcibus furatus fuerit, 600. de-
nar. qui faciunt quindecim ſolid. culpabilis iudicatur. Eademque
ſumma plectitur, eod. tit. §. 5. & 6. qui ceruum aut aprum motum, &
laſſatum a canibus alterius furatus fuerit, vel celauerit.* Quibus ad-
ſtipulatur Caius Iuriſconſul. *l. naturalem 5. §. 1. de acq. rer. dom. P.*
ſi venator qui feram vulnerauit, eam perſequatur, & in conſpe-
ctu habeat, non aliter: cum multa poſſint accidere, quibus im-
pediatur captio. Quod & firmat Iuſtinianus, *§. illud. de rer. diuiſ.*
Accurſius tamen putat, *in d. l. naturalem, §. 1. in ver. quod verius.*
lege Langobardorum penultima de venationibus, feram vulne-
ratam pertinere ad vulnerantem, ſi inueniat eam intra 24. ho-
ras. Diſtinguit de laqueo erepta venatione Proculus, *l. in laque-
um 55. de acq. rer. dom. facit. §. feræ quoque, de rer. diuiſ.* vt ſi in ſuo
quis tetenderit, vel in alieno permiſſu domini, & illinc præda
non eſſet euaſura, ſit eius qui laqueum poſuit, non aliter.
13 ¶ Lege † iterum Salica, *tit. 9. de fur. apum, §. 1. Qui apes claue
concluſas reſerato tecto rapuerit, 1800. dena. id eſt, ſolid. 45. ſoluere de-
bet.* Si ciure ciuili, apes in alueis noſtris concluſæ, noſtræ ſunt, *leg.
Pompon. ſcribit, P. §. idem Pompon. famil. erciſc. P.* ſi tamen euola-
uerint, vt perſequi extra conſpectum noſtrum nequeamus, vel
in arbore ſint, occupantium fiunt, *l. naturalem 5. § apum quoque,
de acquir. rer. dom. l. ſi apes 26. de fur. in P. § apum, de rer. diui. ap. Iu-
ſtin.* Non ſecus, quam aues, quæ in arboribus noſtris nidificant,
etſi dominus agri poſſit venatoribus ne ingrediantur interdice-
re, *d. §. apum, & l. D. Pius, de ſeruit. ruſtic. præd. in P. § feræ, verſi.
plane, de rer. diuiſ.* Accurſius, *in d. l. naturalem, §. apum. in ver. fur-
to*, ſylueſtres apes, quæ in arbore conſederunt, eius eſſe domini,
ſi arborem ſignauerit, ex lege Langobardorum, *l. ſi quis de arbo-
re, de fur. in ll. Langob. in nuperrime excuſis Baſileæ, eſt ſub tit. de ve-
natoribus, qui omnium eſt, 104. l. 15.* ait. Lege Gotthorum, *l. 1. de api-
bus, lib. 8. C. Wiſigot. tit. 6.* ſi quis ingenuus deprehenſus ſit in a-
piario furti cauſſa, ex eo ſolo tres ſolidos debet & 50. flagella: ſi
vero abſtulerit, nouemcuplum cum dicto numero flagellorum.
Si ſeruus ſuſtulerit, centum verberibus ſubiicitur: & ſi dominus
eius noluerit componere, addicitur domino apum ſeruiturus.
¶ Datur † actio furti, pro columbis ex alieno columbario captis, 14
*d. l. Pomponius ſcribit, §. item Pomponius, vbi Florianus fam. erciſ. P.
vide multa de his apud Bart. Cæpollam, lib. 1. de ſeruit. c. 77.* Quod
remedium ſoli vſufructuario competit, *leg. vſufructuarius, §. ſi in
vinariis, de vſufruct. in P.* Ad eundem modum pro piſcibus ex
ſtagno captis, datur actio: quia & illi incluſi in dominio poſſeſ-
ſionis ſint: nec vetitæ ſint piſcationes priuatæ, *ca. 1. quæ ſint reg. in
vſi. feudo, vide ad Cæpolam, lib. 2. de ſerui. tit. de piſcatio.* ¶ Et † mul- 15
to magis olim apud Romanos ætate Varronis, qua paria colum-
barum ducentis nummis, & cum eximia erant, ſingulis millibus
ſeſtariorum vendebantur. Quemadmodum & tempore Colu-
mellæ fuerunt inuẽti, qui quaternis millibus numum binas co-
lumbas mercarentur, *Colum. lib. 8. c. 8.* Cuique autem licet etiam
in feudo beneficiario, qui cẽſualis eſt, alicui domino etiam iuri-
dico, habere columbarium, tot columbarum capacem, quot in
confinio poſſeſſiones habuerit, vt eis cibaria ſuppeditet, vt pla-
cuit iudicio contradictorio ſenatui Pariſienſi 15. Calend. Iunii,
anno Domini 1549. & 6. Idus Decemb. 1565. Nec poſſe ſupe-
riorem dominum prohibere, cum columbaria non ſint inter
inſignia ſuperioris iuris: niſi contrarium ſuaderent loci conſue-
tudo, vel prædii clientelaris lex in emphyteuſi dicta. Quod & de
leporariis dictum eſt. Sunt enim conſuetudines locorum, quę ea
clientibus prohibeant, & ſolis permittant dominis, vt Burgun-
diæ, Armorice, Niuernenſibus. Alioquin ius eſt cuique libere
habendi, nec vicinus quoque prohibere poteſt, cum victus eius
animalis, columbarum, ſcilicet, innocens ſit, *D. Auguſtinus Ho-
mil. 7.* nec rerum poſſeſſoribus officiat, *cap. non omnis, 2. q. 7.* da-
mno depaſtionis cum ſtercore fundis vtiliſſimo, *Plin. lib. 17. ca. 8.
Cato, lib. de re ruſtic. cap. 96. Columel. libro ſecundo, cap. 15. Varro
lib. 1. tit. 38.* compenſato.

De Furtis Arborum & Fructuum.
Cap. 6.

Lib. 43. P. tit. 7. & 27.

1 *Arboribus furtim cæſis quæ actiones pro his dantur.*
2 *Aquiliæ, & furti actionis diſtinctio in cæſis arboribus.*
3 *Arbores alienas impune quando cædere poſſimus.*
4 *Arborum appellatione quid contineatur.*
5 *Arboribus cæſis ex pluribus actionibus vna eligenda.*
6 *Vitem exſpoliantis, & pomarium aut pirum furantis qualis pœ-
na vt & alias arbores ſuccidentium. Num. 7. 8. 10. 11. & 12.*
9 *Lite pendente arbores vel vites ſuccidens, ſuſpendendus.*
13 *Arbores iniuria cædentis pœna 12. tabul.*
14 *Fures immobiles ſtare fecit diuus Medardus.*
15 *Arbuſtorum fures ex conſuetudine Burdegalenſi vt puniantur.*
16 *Arborem in parte cedens tantum, nihilominus de arboribus cæ-
dendis tenetur.*

QVanquam † non ſemper furti actio competat pro arbori- 1
bus cæſis, quod eæ poſſint furtim ſine furto cædi, *Vlpia. in l.
furtim cæſæ 7. arbo. fur. cæſa. P.* nihilominus vt plerumque aduer-
ſum eos, qui arbores alienas furtim & animo contrectandi & in-
iuria cædũt, competit actio legis Aquiliæ pro damno reſarcien-
do, & actio ex lege duodecim tab. & furti, vt reſpondit Paulus,
l. 1. & l. cædere, 5. §. 1. eod. Idem ad exhibendum dari, & quod aut
vi aut clam, condictionem, & ad id quod intereſt, *Idem l. facien-
da æſtimatio 8. l. ſed ſi de arboribus 11. & l. fin. eod. tit. arb. fur. cæſar.
Furtim cæſæ arbores videntur*, ait Vlpianus, *l. furtim cæſæ 7. eod. quæ
ignorante domino, celandique eius cauſſa, cæduntur: aliter enim fieri*

poteſt,